

Становище на Европейския комитет на регионите относно „Съседните региони и светът“

(2019/C 86/16)

Главен докладчик: Hans JANSSEN (NL/ЕНП), кмет на Ойстервайк

Отправни документи: Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество

COM(2018) 460 final

Предложение за Решение на Съвета относно асоциирането на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз, включително относно отношенията между Европейския съюз, от една страна, и Гренландия и Кралство Дания, от друга страна („Решение за отвъдморско асоцииране“)

COM(2018) 461 final

Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП III)

COM(2018) 465 final

I. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ

Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество

Изменение 1

COM(2018) 460 final, съображение 25

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>Макар че демокрацията и правата на човека, включително равенството между половете и овластяването на жените, следва да бъдат вземани предвид през целия процес на прилагане на настоящия регламент, помощта на Съюза в рамките на тематичните програми за правата на човека и демокрацията и за организациите на гражданското общество следва да има специфична допълваща и допълнителна роля поради своето глобално естество и независимостта на действието си от съгласието на правителствата и публичните органи на съответните трети държави.</p>	<p>Макар че демокрацията и правата на човека, включително равенството между половете и овластяването на жените, следва да бъдат вземани предвид през целия процес на прилагане на настоящия регламент, помощта на Съюза в рамките на тематичните програми за правата на човека и демокрацията, организациите на гражданското общество и местните и регионалните органи следва да има специфична допълваща и допълнителна роля поради своето глобално естество и независимостта на действието си от съгласието на правителствата и публичните органи на съответните трети държави.</p>

Изложение на мотивите

В проектостановището се защитава тезата, че местните и регионалните органи следва да разполагат със специална, отделна програма с целево определен бюджет в рамките на сътрудничеството за развитие, както и да бъдат взети предвид като бенефициери през целия процес на програмиране, както беше при настоящата МФР в рамките на Инструмента за сътрудничество за развитие (ИСР). Макар че бюджетният ред за местните органи (МО) по линия на ИСР не беше напълно изразходван, твърде лесно се стигна до заключението, че причината е недостатъчният капацитет на местните и регионалните органи. Възможно е да са натезали други причини, като строгите изисквания за съфинансиране и сложните процедури за кандидатстване. Така или иначе институциите на ЕС би следвало да предоставят възможности за подобрене, вместо директно да премахват този бюджетен ред.

Освен това е жизненоважно да се запазят/създадат силни механизми за координация между гражданското общество, местните органи и институциите на ЕС, за да се гарантира постигането на целите на политиката за развитие на ЕС и целите за устойчиво развитие. Затова ОГО и местните и регионалните органи следва да бъдат споменати в едно и също изречение от този член.

Изменение 2

COM(2018) 460 final, съображение 26

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>Организациите на гражданското общество следва да се разглеждат като широк кръг от участници с различни роли и задачи, който включва всички недържавни структури с нестопанска цел, които са надпартийни и отхвърлят насилието и посредством които хората се организират за постигането на общи цели и идеали, било то политически, културни, социални или икономически. Те действат на местно, национално, регионално и международно равнище и включват градски и селски, формални и неформални организации.</p>	<p>Организациите на гражданското общество следва да се разглеждат като широк кръг от участници с различни роли и задачи, който включва всички недържавни структури с нестопанска цел, които са надпартийни и отхвърлят насилието и посредством които хората се организират за постигането на общи цели и идеали, било то политически, културни, социални или икономически. Те действат на местно, национално, регионално и международно равнище и включват градски и селски, формални и неформални организации.</p> <p>В съответствие с Европейския консенсус за развитие местните и регионалните органи играят ключова роля за изпълнението на целите за устойчиво развитие и координацията на местните действащи лица. Както беше признато в Програмата до 2030 г., всяка една от 17-те цели съдържа местен компонент и е свързана с компетентностите на местните органи, включително тези за равенството между половете и изпненението на климата.</p>

Изложение на мотивите

В предложението на ЕК не се посочва точно каква е ролята на местните органи в планирането, изпълнението и наблюдението на целите за устойчиво развитие (ЦУР), въпреки че в Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие ясно се указва, че всички 17 ЦУР съдържат местен компонент и са свързани с ежедневната работа на местните и регионалните органи. В новия Европейски консенсус за развитие от 2017 г. отново се заявява необходимостта от **локализиране на целите за устойчиво развитие**. Липсата на целенасочено финансиране за местните органи в новия външен набор от инструменти е в разрез с тази препоръка, което е още една причина да се възстанови бюджетният ред за МО.

Изменение 3

COM(2018) 460, съображение 29

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>От съществено значение е допълнително да се засили сътрудничеството с държавите партньори, за да бъдат извлечени ползите от добре управляваната и законна миграция и за да се противодейства ефективно на незаконната миграция. Това сътрудничество следва да допринася за осигуряване на достъп до международна закрила, за преодоляване на първопричините за незаконната миграция, за подобряване на управлението на границите и за продължаване на усилията в борбата срещу незаконната миграция, трафика на хора и контрабандата на мигранти, както и за работата в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията, когато е приложимо, въз основа на взаимна отчетност и пълно спазване на хуманитарните задължения и задълженията в областта на правата на човека. Поради това ефективното сътрудничество на третите държави със Съюза в тази област следва да бъде неразделен елемент от общите принципи на настоящия регламент. По-голямата съгласуваност между миграционната политика и политиката на сътрудничество за развитие е от значение, за да се гарантира, че помощта за развитие подпомага държавите партньори да управляват по-ефективно миграцията. Настоящият регламент следва да допринесе за координиран, цялостен и структуриран подход към миграцията посредством извличане на максимална полза от взаимодействията и прилагане на необходимия ливъридж.</p>	<p>От съществено значение е допълнително да се засили сътрудничеството с държавите партньори, като се поддържат тесни връзки с техните местни и регионални органи, за да бъдат извлечени ползите от добре управляваната и законна миграция и за да се противодейства ефективно на незаконната миграция. Това сътрудничество следва да допринася за осигуряване на достъп до международна закрила, за преодоляване на първопричините за незаконната миграция, особено когато става дума за уязвими лица като непридружени малолетни или непълнолетни, за подобряване на управлението на границите и за продължаване на усилията в борбата срещу незаконната миграция, трафика на хора и контрабандата на мигранти, както и за работата в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията, когато е приложимо, въз основа на взаимна отчетност и пълно спазване на хуманитарните задължения и задълженията в областта на правата на човека, включително с оглед на възможното приемане на Глобалния пакт на ООН за миграцията. Поради това ефективното сътрудничество на третите държави със Съюза в тази област следва да бъде неразделен елемент от общите принципи на настоящия регламент. По-голямата съгласуваност между миграционната политика и политиката на сътрудничество за развитие е от значение, за да се гарантира, че помощта за развитие подпомага държавите партньори да управляват по-ефективно миграцията. Настоящият регламент следва да допринесе за координиран, цялостен и структуриран подход към миграцията, основан на местната действителност и нужди, посредством извличане на максимална полза от взаимодействията и прилагане на необходимия ливъридж.</p>

Изложение на мотивите

Политиките за миграцията и развитието са тясно свързани. Международното, националното, регионалното и местното сътрудничество са жизненоважни за създаването на обща европейска политика за миграцията. Прилагането на подход на многостепенно управление е необходимо условие за постигането на оптимални резултати. Жизненоважно е европейските, националните, местните и регионалните органи да работят в тясно сътрудничество с местните и регионалните органи в държавите на транзитно преминаване, както и с гражданското общество, мигрантските сдружения и местните общности в приемащите страни.

Изменение 4

COM (2018) 460 final — Общи разпоредби, член 3, параграф 2

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>В съответствие с параграф 1 конкретните цели на настоящия регламент са следните:</p> <p>а) да се подкрепят и насърчават диалогът и сътрудничеството с трети държави и региони в съседството на Съюза, в Субсахарска Африка, в Азия и Тихоокеанския басейн, както и в Северна и Южна Америка и Карибския басейн;</p> <p>б) на световно равнище — да се укрепват и подкрепят демокрацията, принципите на правовата държава и правата на човека, да се подпомагат организациите на гражданското общество, да се укрепват стабилността и мирът и да се преодоляват други глобални предизвикателства, включително миграцията и мобилността;</p>	<p>В съответствие с параграф 1 конкретните цели на настоящия регламент са следните:</p> <p>а) да се подкрепят и насърчават диалогът и сътрудничеството с трети държави и региони в съседството на Съюза, включително на равнището на поднационалните структури, в Субсахарска Африка, в Азия и Тихоокеанския басейн, както и в Северна и Южна Америка и Карибския басейн;</p> <p>б) на световно равнище — да се укрепват и подкрепят демокрацията, принципите на правовата държава, правата на човека и равенството между половете, да се подпомагат организациите на гражданското общество и местните и регионалните органи, да се укрепват стабилността и мирът и да се преодоляват други глобални предизвикателства, включително миграцията и мобилността;</p>

Изложение на мотивите

Помощта и сътрудничеството на поднационално (местно и регионално) равнище със структури от съседните на Съюза страни (особено от Източното партньорство), които са съсредоточени върху местните нужди и обстоятелства и са съобразени с тях, в много случаи могат да постигнат по-добри и по-приобшаващи резултати, които да се усетят в по-голяма степен от гражданите, отколкото програмите с централните органи на държавите партньори.

Изменение 5

COM (2018) 460 final — Общи разпоредби, член 4, параграф 3

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>Тематичните програми обхващат действия, свързани с постигането на целите за устойчиво развитие на световно равнище, в следните области:</p> <p>а) права на човека и демокрация;</p> <p>б) организации на гражданското общество;</p> <p>в) стабилност и мир;</p> <p>г) глобални предизвикателства.</p>	<p>Тематичните програми обхващат действия, свързани с постигането на целите за устойчиво развитие на световно равнище, в следните области:</p> <p>а) права на човека и демокрация;</p> <p>б) организации на гражданското общество;</p> <p>в) местни и регионални органи;</p> <p>г) стабилност и мир;</p> <p>д) глобални предизвикателства.</p>

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>Тематичните програми могат да обхващат всички трети държави, както и отвъдморските страни и територии, определени в Решение .../... (ЕС) на Съвета.</p> <p>За постигането на целите, определени в член 3, тематичните програми се основават на областите на интервенция, посочени в приложение III.</p>	<p>Всички тематични програми следва да бъдат подкрепени с целево определени бюджети.</p> <p>Тематичните програми могат да обхващат всички трети държави, както и отвъдморските страни и територии, определени в Решение .../... (ЕС) на Съвета.</p> <p>За постигането на целите, определени в член 3, тематичните програми се основават на областите на интервенция, посочени в приложение III.</p>

Изложение на мотивите

Както беше посочено в изменение 1, в настоящето проектостановище се препоръчва настоятелно местните и регионалните органи да разполагат със специална, отделна програма с целево определен бюджет в рамките на сътрудничеството за развитие, както и да бъдат взети предвид като бенефициери през целия процес на програмиране.

Изменение 6

COM (2018) 460 final — Общи разпоредби, член 4, параграф 5

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>Действията съгласно настоящия регламент се изпълняват главно чрез географски програми.</p>	<p>Действията съгласно настоящия регламент се изпълняват главно чрез географски програми. Когато е целесъобразно, местните и регионалните органи в съседните на Съюза държави също са преки бенефициери на географските програми.</p>

Изложение на мотивите

Помощта от ЕС и сътрудничеството с местните и регионалните органи в съседните на Съюза държави не трябва да страда във финансов и организационен план в резултат на повишената гъвкавост при разпределянето на финансовите и други ресурси между различните географски и тематични програми. Препоръчително е местните и регионалните органи да бъдат определени предварително за преки бенефициери на географските програми.

Изменение 7

COM (2018) 460 final — Общи разпоредби, член 6, параграф 2

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>Финансовият пакет, посочен в параграф 1, се състои от:</p> <p>а) 68 000 милиона евро за географските програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Съседство: най-малко 22 000 милиона евро, — Субсахарска Африка: най-малко 32 000 милиона евро, — Азия и Тихоокеански регион: 10 000 милиона евро, — Северна и Южна Америка и Карибския регион: 4 000 милиона евро, <p>б) 7 000 милиона евро за тематични програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Права на човека и демокрация: 1 500 милиона евро, — Организации на гражданското общество: 1 500 милиона евро, — Стабилност и мир: 1 000 милиона евро, — Глобални предизвикателства: 3 000 милиона евро, <p>в) 4 000 милиона евро за действията за бързо реагиране.</p>	<p>Финансовият пакет, посочен в параграф 1, се състои от:</p> <p>а) 68 000 милиона евро за географските програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Съседство: най-малко 22 000 милиона евро, — Субсахарска Африка: най-малко 32 000 милиона евро, — Азия и Тихоокеански регион: 10 000 милиона евро, — Северна и Южна Америка и Карибския регион: 4 000 милиона евро, <p>б) 7 500 милиона евро за тематични програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Права на човека и демокрация: 1 500 милиона евро, — Организации на гражданското общество: 1 500 милиона евро, — Местни и регионални органи: 500 милиона евро, — Стабилност и мир: 1 000 милиона евро, — Глобални предизвикателства: 3 000 милиона евро, <p>в) 4 000 милиона евро за действията за бързо реагиране.</p>

Изложение на мотивите

В съответствие с горните изменения е силно препоръчително пропорционален дял от наличния бюджет за географските програми да се задели директно за програми със/за местните и регионалните органи, както е случаят с ИСР в МФР за периода 2014—2020 г. Предложената сума (500 милиона евро) се основава на сегашното разпределение на бюджетния ред ОГО—МО (66,16 % за ОГО, 22,05 % за местните органи, 10,4 % за образование и повишаване на осведомеността по въпросите на развитието и 1,39 % за мерки за подкрепа (за периода 2018—2020 г.) и естествено трябва да се изчисли внимателно, като се вземе предвид степента на усвояване на сегашния бюджет за МО, наред с много други фактори.

Изменение 8

COM (2018) 460 final — Общи разпоредби, член 8, параграф 1

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
Съюзът се стреми да насърчава, развива и консолидира принципите на демокрацията, правовата държава и зачитането на правата на човека и основните свободи, върху които е основан, чрез диалог и сътрудничество с държавите и регионите партньори.	Съюзът се стреми да насърчава, развива и консолидира принципите на демокрацията на всички равнища на управление , правовата държава, равенството между половете и зачитането на правата на човека и основните свободи, върху които е основан, чрез диалог и сътрудничество с държавите и регионите партньори.

Изложение на мотивите

Демокрацията на поднационално равнище следва да бъде включена в ръководните принципи, тъй като именно на местно и регионално равнище гражданите имат най-пряк досег с демокрацията. Равенството между половете следва да бъде добавено към основните принципи.

Изменение 9

COM(2018) 460 final, член 11, параграф 2

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>Програмирането на географските програми осигурява специфична и специално изготвена рамка за сътрудничество, основана на:</p> <p>а) потребностите на партньорите, установени въз основа на конкретни критерии, като се вземат предвид населението, бедността, неравенството, човешкото развитие, икономическата и екологичната уязвимост и устойчивостта на държавата и обществото;</p> <p>б) капацитета на партньорите за генериране на финансови ресурси и достъп до тях и техния капацитет за усвояване на ресурси;</p> <p>в) ангажиментите и резултатите на партньорите, установени въз основа на критерии като политическа реформа и икономическо и социално развитие;</p> <p>г) потенциалното въздействие на финансирането на Съюза в държавите и регионите партньори;</p> <p>д) капацитета и ангажимента на дадения партньор да насърчава общите интереси и ценности и да подкрепя общите цели и многостранните коалиции, както и усилията в полза на приоритетите на Съюза.</p>	<p>Програмирането на географските програми осигурява специфична и специално изготвена рамка за сътрудничество, основана на:</p> <p>а) потребностите на партньорите, установени въз основа на конкретни критерии, като се вземат предвид населението, бедността, неравенството, човешкото развитие, икономическата и екологичната уязвимост и устойчивостта на държавата и обществото;</p> <p>б) капацитета на партньорите за генериране на финансови ресурси и достъп до тях и техния капацитет за усвояване на ресурси;</p> <p>в) ангажиментите и резултатите на партньорите, установени въз основа на критерии като политическа реформа и икономическо и социално развитие, както и тяхното желание да включат местните и регионалните органи в изготвянето, изпълнението и монитора на програмите;</p> <p>г) потенциалното въздействие на финансирането на Съюза в държавите и регионите партньори, включително под формата на проекти от малък мащаб, които са достъпни и за местни и регионални структури;</p> <p>д) капацитета и ангажимента на дадения партньор да насърчава общите интереси и ценности и да подкрепя общите цели и многостранните коалиции, както и усилията в полза на приоритетите на Съюза.</p>

Изложение на мотивите

В предложени член 11 вече се споменава, че „...действията се основават, доколкото е възможно, на диалог между Съюза, държавите членки и заинтересованите държави партньори, включително националните и местните органи...“, което е добра отправна точка. Важно е обаче да се добави, че в принципите за програмиране също силно се насърчава участието на местните и регионалните органи (и други заинтересовани страни) в изготвянето, изпълнението и мониторинга на програмите (с оглед и на принципите на субсидиарност и пропорционалност). Изричното упоменаване е особено важно за работата в държави, в които местните и регионалните органи участват ограничено или изобщо не участват.

Освен това е изключително важно програмните фондове да са достъпни за местни и регионални органи от всякакъв вид и размер, включително за тези в селските райони, както и в средноголемите градове, тъй като всички те функционират на една и съща територия и трябва да работят заедно, за да постигнат устойчиво (местно) развитие (както е обяснено в териториалния подход на ЕС към местното развитие).

Съответно новият ИСРМС би следвало да стимулира и финансира, освен мегапроекти, и проекти от малък мащаб (напр. надградване на съществуващите междуградски или други поднационални или многостранни партньорства), и да улеснява допълнително усилията за укрепване на капацитета на местните и регионалните органи, така че всички видове местни и регионални органи да могат да работят за постигане на устойчиво развитие.

Изменение 10

COM(2018) 460 final — дял II, глава III, член 22, параграф 7

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>Сътрудничеството между Съюза и неговите партньори може, наред с другото, да бъде под формата на:</p> <p>[...]</p> <p>б) административни мерки за сътрудничество, като например туининг между държавни институции, местни органи, национални държавни органи или частноправни субекти, натоварени със задачи за обществени услуги в държава членка, и такива в държава или регион партньор, както и мерки за сътрудничество с участието на експерти от публичния сектор, изпратени от държавите членки и техните регионални и местни органи;</p>	<p>Сътрудничеството между Съюза и неговите партньори може, наред с другото, да бъде под формата на:</p> <p>[...]</p> <p>б) административни мерки за сътрудничество, като например туининг между държавни институции, местни органи, национални държавни органи или частноправни субекти, натоварени със задачи за обществени услуги в държава членка, и такива в държава или регион партньор, както и мерки за сътрудничество с участието на експерти от публичния сектор, изпратени от държавите членки и техните регионални и местни органи, по-специално посредством механизма TAIEX и програмата Sigma;</p>

Изложение на мотивите

Изричното упоменаване на използването на TAIEX и Sigma би могло да спомогне да се обоснове използването на високоефективни инструменти за техническа помощ на всички административни равнища.

Приложение II: Области на сътрудничество за географските програми

Изменение 11

COM(2018) 460 final — Приложение II, раздел А, параграф 1, буква а)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
Укрепване на демокрацията и демократичните процеси, управлението и надзора, включително прозрачни и надеждни изборни процеси;	Укрепване на демокрацията и демократичните процеси, управлението и надзора на национално и поднационално равнище , включително прозрачни и надеждни изборни процеси на тези равнища ;

Изложение на мотивите

Европейският консенсус за развитие, договорен от ЕС и неговите държави членки през 2017 г., призовава регионалните и местните органи да упражняват контрол и да участват активно в процеса на вземане на решения (параграф 83).

Европейският комитет на регионите е участвал в мисии за наблюдение на изборите на местно и регионално равнище, което допринася за укрепването и качеството на демократичните процеси.

Изменение 12

COM(2018) 460 final — Приложение II, раздел А, параграф 2, буква л)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
Подкрепа на местните органи за подобряване на градско равнище на предоставянето на основни услуги и справедлив достъп до продоволствена сигурност, достъпно, достойно и на приемливи цени жилишно настаняване и качество на живот, по-специално за живеещите в неформални селища и бедни квартали;	Подкрепа на местните и регионалните органи за подобряване на тяхното равнище на предоставянето на основни услуги и справедлив достъп до продоволствена сигурност, достъпно, достойно и на приемливи цени жилишно настаняване и качество на живот, по-специално за живеещите в неформални селища и бедни квартали;

Изложение на мотивите

В този член се предлага подпомагане на местните органи с оглед на по-доброто предоставяне на основни услуги на градско равнище. Важно е да се посочи изрично, че ИСРМС има за цел да работи с цялата „система от градове“. Градовете са само един компонент в националната система за местно управление: неотложните въпроси, свързани с развитието в трети държави, трябва да бъдат отговорност на националното равнище и да се придвижват на местно равнище — на различните нива на управлението, общностите и гражданското общество. Това е в съответствие и с териториалния подход на ЕК към местното развитие, в който се подчертава, че местните и регионалните органи често изпълняват координираща роля на своята територия, консултират и си сътрудничат с частния сектор, организациите на гражданското общество, както и с университетите, научните институти и другите равнища на управление.

Приложение III — Области на интервенция за тематичните програми

Изменение 13

COM(2018) 460 final — Приложение III, създава се нов параграф 3

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
	<p>3. ОБЛАСТИ НА ИНТЕРВЕНЦИЯ ЗА МЕСТНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ ОРГАНИ</p> <p><i>Засилване на ролята на местните и регионалните органи като участници в развитието чрез:</i></p> <p><i>а) възлагане на правомощия на местните и регионалните органи, по-специално посредством международни партньорства между местни и регионални органи от европейски и партньорски държави, за изпълнение на Програмата до 2030 г. с помощта на специален финансов пакет, с цел да се укрепят техният управленски капацитет и възможностите и/л да участват в политическия диалог с националните органи, както и да се подкрепят процесите на децентрализация;</i></p> <p><i>б) Насърчаване на децентрализираното сътрудничество за развитие във всичките му форми;</i></p> <p><i>в) Повишаване на капацитета на европейските и южните мрежи, платформи и обединения на местни и регионални органи, за да се гарантира съществен и продължаващ диалог относно политиките в областта на развитието и насърчаване на демократичното управление, по-специално чрез териториален подход към местното развитие.</i></p> <p><i>г) Увеличаване на взаимодействието с европейските граждани по въпроси, свързани с развитието (повишаване на осведомеността, споделяне на знания, ангажираност), по-специално по въпроси, свързани с целите за устойчиво развитие, включително в държавите членки и държавите кандидатки и потенциалните кандидатки.</i></p>

Изложение на мотивите

Остава да се изяснят условията за участие на местните и регионалните органи в европейските програми извън етапа на програмиране, както и въпросът как тези органи ще бъдат консултирани относно приоритетите на географските програми. Ако се добави специална област на интервенция за местните и регионалните органи, няма да има съмнение дали ще се обърне достатъчно внимание на целевата група/бенефициера/партньорите при привеждането на тези политики в действие.

Добавената стойност на децентрализираното сътрудничество (т.е. международните партньорства между местни и регионални органи) не е изрично посочена в различните предложения, свързани с функцията „Съседните региони и светът“. Децентрализираното сътрудничество беше признато от европейските институции и държавите членки за инструмент за развитие в рамките на новия Консенсус за развитие от 2017 г. То наистина е ефикасен инструмент за повишаване на капацитета на местните и регионалните органи от държавите — партньори на ЕС, за разработване на планове, предоставяне на услуги и подобряване на качеството на реформите във връзка с децентрализацията. Този вид международно сътрудничество съществува от десетилетия и в него участват много европейски местни и регионални органи. Децентрализираното сътрудничество не следва да се разбира като партньорства с ограничен тематичен обхват (напр. водоснабдяване, управление на отпадъците и градоустройство), тъй като има потенциала да укрепи по-широката рамка на управление. Географските програми следва да предоставят възможност за такава дейност.

Изменение 14

COM(2018) 460 final — Приложение III, параграф 4 Области на интервенция за глобалните предизвикателства

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
<p>Г. ПАРТНЬОРСТВА</p> <p>1. Засилване на ролята на местните органи като участници в развитието чрез:</p> <p>а) <i>Повишаване на капацитета на европейските и южните трежи, платформи и обединения, за да се гарантира съществен и продължаващ диалог относно политиките в областта на развитието и насърчаване на делократичното управление, по-специално чрез териториален подход към местното развитие.</i></p> <p>б) <i>Увеличаване на взаимодействието с европейските граждани по въпроси, свързани с развитието (повишаване на осведомеността, споделяне на знания, ангажираност), по-специално по въпроси, свързани с целите за устойчиво развитие, включително в Съюза и държавите кандидатки и потенциалните държави кандидатки.</i></p>	

Изложение на мотивите

Тъй като в изменение 13 се добавя специална област на интервенция за местните и регионалните органи, тези органи се заличават от всички области на интервенция за глобалните предизвикателства.

Предложение за ИПП III

Изменение 15

COM(2018) 465 final, член 6

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
	<p>5. Комисията, заедно с държавите членки, предприема също така необходимите стъпки, за да гарантира, че местните и регионалните органи участват в определянето на специфичните цели, които се преследват с помощта, отпускана в съответствие с настоящия регламент.</p>

Изложение на мотивите

След като една от специфичните цели на ИПП III ще бъде повишаване на ефективността на публичната администрация и подкрепа за структурните реформи и доброто управление на всички равнища, местните и регионалните органи би следвало да участват в стратегическото планиране. Освен това Комисията се насърчава да въведе *ad hoc* оперативни механизми, които да позволят използването на инструментите на TAIEХ и туиннга за сътрудничество между местните и регионалните органи на държавите членки, държавите кандидатки и потенциалните държави кандидатки.

Изменение 16

COM(2018) 465 final, член 9, параграф 1

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
До 3 % от финансовия пакет се заделят индикативно за програми за трансгранично сътрудничество между бенефициерите, посочени в приложение I, и държавите членки в съответствие с техните нужди и приоритети.	До 3 % от финансовия пакет се заделят индикативно за програми за трансгранично сътрудничество между бенефициерите, посочени в приложение I, и държавите членки в съответствие с техните нужди и приоритети, включително подкрепа за изграждане на капацитет на местно и регионално равнище.

Изложение на мотивите

Изграждането на капацитет на местно и регионално равнище следва да е един от приоритетите, отразени в разпределението на средствата.

Изменение 17

COM(2018) 465 final — Приложение II

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
	е) настърчаване на местното и регионалното управление и повишаване на капацитета за планиране и административния капацитет на местните и регионалните органи.

Изложение на мотивите

Този тематичен приоритет следва да фигурира не само в рамките на помощта за трансгранично сътрудничество.

II. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

Уводни бележки

1. отбелязва с интерес предложенията на Комисията за МФР за периода 2021—2027 г., включително предложенията в рамките на функцията „Съседните региони и светът“, и по-специално тези за ИСРМС, както и продължаването на Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП) с ИПП III;
2. приветства факта, че предложеният бюджет за външната дейност на Европейския съюз се увеличава (до 123 млрд. евро спрямо 94,5 млрд. евро през периода 2014—2020 г.), което се равнява приблизително на 10 % от общата МФР (в предложението ѝ вид); счита, че това действително е необходимо с оглед на глобалните предизвикателства и изтъква, че в текущите преговори по МФР това предложено увеличение трябва да се разглежда като минимум;
3. оценява положително амбицията на Комисията да направи външната дейност на ЕС по-последователна, съгласувана и гъвкава с оглед на глобалните предизвикателства като изменението на климата, масираната урбанизация и социалните и икономическите сътресения, които изискват многоизмерни и сложни решения или подходи;
4. приветства предвиденото повишаване на ефективността чрез сливане на няколко инструмента за външна дейност в предложението ИСРМС, с оглед на постигането на целите за устойчиво развитие и изграждането на устойчивост, в съответствие със становище COR 2017/03666, но отбелязва, че всичко ще зависи от това как разглежданите предложения ще бъдат приведени в действие — не бива в нито един момент да се допуска задълбочаване на разминаването между политика и изпълнение (напр. условията да не се изменят, за да бъдат по-гъвкави);

5. отбелязва, че местните и регионалните органи са включени в компонента за глобалните предизвикателства на предложения ИСРМС и фигурират също така в „регионалната“ част на географския компонент; би искал да получи уверения от останалите институции на ЕС, че на местните и регионалните органи наистина ще бъде предоставен лесен достъп до тези програми и бюджети;
6. изразява съгласие, че увеличаването на инвестициите за създаване на работни места и укрепването на ролята на частния сектор са ключови за развитието, и в тази връзка приветства „Съобщението за нов алианс между Африка и Европа за устойчиви инвестиции и работни места: издигане на нашето партньорство за инвестиции и работни места на по-високо равнище“, което има за цел да подпомогне създаването на 10 милиона работни места в Африка;
7. изтъква, че участието на местните и регионалните равнища на управление на трети държави и заделянето на специално финансиране за тях ще спомогнат за насърчване на развитието по места, което ще помогне на ЕС да постигне целите си;
8. приветства продължаването на Инструмента за предприемаческа помощ (или ИПП III) като подходящ и полезен инструмент и оценява положително факта, че специфичните цели на ИПП III ще включват повишаване на ефективността на публичната администрация и подкрепа за структурните реформи и доброто управление на всички равнища, както и подкрепа за териториалното и трансграничното сътрудничество;

Проблеми и възможности

9. счита, че интегрирането на няколко инструмента за външна дейност в един-единствен ИСРМС създава както предизвикателства, така и възможности, и изтъква, че ИСРМС следва да продължи да обслужва дългосрочните цели в областта на развитието, които по-рано бяха в обхвата на ЕФР;
10. предвид факта, че външната дейност все повече се определя на географски принцип, изразява безпокойство, че това може да затрудни или да направи по-малко сигурен достъпа на местните и регионалните органи до финансиране в зависимост от стратегиите на конкретната държава, които към момента са неизвестни; изразява опасението си, че ако се разчита повече на стратегиите и програмирането на отделните държави, въз основа на ключови приоритети и стратегически инвестиции в инфраструктура, ще се увеличи акцентът върху бенефициерите на национално равнище и евентуално ще се понижи интересът към модела на вземане на решения и участие на множество заинтересовани страни във всички етапи на програмирането;
11. изтъква значението на участието на местните и регионалните органи в разработването на стратегии, в програмирането и в изпълнението му, както и на рамките за мониторинг и оценка, разработени на местно равнище. Това ще гарантира, че помощта е съобразена с нуждите на кандидатите, включително на местно и регионално равнище. Когато средствата се отпускат въз основа на постигнатите резултати, следва да се взема предвид постигнатият напредък в изпълнението на реформите за децентрализация и местна демокрация/добро управление на всички равнища;
12. изразява разочарованието си от предложението следващата МФР да не включва отделен бюджетен ред за местните органи, както съществува в рамките на ИСР, и би искал да се хвърли повече светлина върху причините за това решение въпреки натрупания положителен опит с безвъзмездни средства/програми за местните органи; отправя искане този отделен бюджетен ред да бъде възстановен;
13. подчертава, че макар и бюджетният ред за МО в сегашния ИСР да не беше напълно изразходван, твърде лесно се стигна до заключението, че причината е недостатъчният капацитет на местните и регионалните органи. Възможно е да са натежали други причини, като строгите изисквания за съфинансиране и сложните процедури за кандидатстване; призовава институциите на ЕС да предоставят възможност да се подобри достъпността на този бюджетен ред, вместо директно да го премахват;
14. изразява готовността си през следващите месеци да сподели с останалите институции на ЕС разнообразния (положителен и отрицателен) опит на членовете на Комитета на регионите със сегашния бюджетен ред за местните органи;

15. изразява готовността си да улесни диалога и сътрудничеството с местните и регионалните органи в обхванатите от процеса на разширяване страни и съседните държави посредством съществуващите органи и платформи (ARLEM, CORLEAP, съвместните консултативни комитети и работни групи, както и стратегическите партньорства на Европейската комисия със сдружения на местните и регионалните органи, включително SEMR-PLATFORMA), и така да допринесе за постигането на целите, формулирани в регламентите за ИСРМС и ИПП. Подчертава, че партньорските инициативи и програми между европейски и неевропейски местни и регионални органи, например инициативата от Никозия за изграждане на капацитета на либийските общини, са илюстрация за това как сътрудничеството между местни и регионални органи може да подпомогне стабилността и просперитета в съседните на ЕС региони;
16. призовава институциите на ЕС, независимо от крайните резултати, да гарантират, че фондовете ще останат достъпни за местни и регионални органи от всякакъв вид и размер, включително за тези в селските райони, както и в средноголемите градове, като центрове на устойчив и приобщаващ растеж и иновации, прилагайки на практика териториалния подход на ЕС към местното развитие;
17. отправя искане новият ИСРМС да стимулира и финансира проекти от малък мащаб (напр. надграждане на съществуващите междуградски или други поднационални или многостранни партньорства), и да улеснява допълнително усилията за укрепване на капацитета на местните и регионалните органи, за да могат те да изпълняват ролята си на координатори на териториалното развитие и да работят за укрепването на връзките между градовете и селските райони;
18. призовава законодателите на ЕС да адаптират предложените инструменти (ИСРМС и ИПП III), за да засилят стратегическата подкрепа за местните и регионалните органи и демокрацията на поднационално равнище. Засилената подкрепа за местната демокрация би направила действията на ЕС по-видими, доближавайки максимално процеса на реформи до гражданите, и би затвърдила допълнително ангажираността с този процес в държавите партньори;
19. отбелязва, че още една причина да се подкрепят систематично местните и регионалните органи и да им се възложат повече правомощия е фактът, че 65 % от целите за устойчиво развитие не могат да се постигнат без тяхното активно участие;
20. изтъква, че децентрализираното сътрудничество за развитие (във всичките си форми) е важен инструмент в това отношение, както беше признато от европейските институции и държавите членки в рамките на европейския Консенсус за развитие; призовава тази роля и този инструмент да бъдат по-категорично отчетени в ИСРМС;
21. настоятелно призовава да продължат усилията за постигане на целите на политиката в областта на сътрудничеството между ЕС и съседните региони независимо от сливането на предишните отделни инструменти. По-специално, помощта от ЕС и сътрудничеството с местните и регионалните органи в съседните на Съюза държави не трябва да страда във финансов и организационен план в резултат на повишената гъвкавост при разпределянето на финансовите и други ресурси между различните географски и тематични програми;
22. изразява разочарованието си от факта, че дейностите по механизма TAIEХ, програмите за туининг и програмата Sigma бяха използвани предимно в полза на централните администрации на страните бенефициери, при положение че всички глави от достиженията на правото на Съюза имат (не)пряка връзка с (компетенциите на) местните и регионалните органи, които благодарение на пряката си връзка с гражданите са в отлична позиция да популяризират ефективно предимствата на присъединяването към ЕС и ползите и гаранциите, които Съюзът предлага на всички европейски граждани, по-специално в държавите — бенефициери по ИПП III. Приветства изричното упоменаване в регламента относно ИСРМС на използването на туининг както на централно, така и на местно и регионално равнище, но очаква другите инструменти, като TAIEХ и Sigma, също да се разгърнат на тези равнища;

Предложения и препоръки

23. насърчава Комисията да гарантира при всички случаи, че със съответните заинтересовани страни, включително местните и регионалните органи, се провеждат надлежни консултации и че им се предоставя навременен достъп до съответната информация, която да им позволи да играят полезна роля по време на разработването и изпълнението на програмите и свързания с тях процес на мониторинг;
24. препоръчва настоятелно местните и регионалните органи да разполагат със специална, отделна програма с целево определен бюджет в рамките на сътрудничеството за развитие, както и да бъдат взети предвид като бенефициери през целия процес на програмиране;

25. призовава институциите на ЕС да гарантират, че местните и регионалните органи разполагат с достатъчно средства за локализиране на ЦУР, и изрично да упоменат Програмата за устойчиво развитие в регламентите за създаване на инструментите. Освен това би било от полза, ако значението на тази програма бъде отразено и в предстоящото уточняване на бюджета;
26. призовава Комисията да въведе *ad hoc* оперативни механизми, които да позволят използването на инструментите на ТАИЕХ и туининга за сътрудничество между местните и регионалните органи на държавите членки и държавите партньори;
27. приветства инициативата на Европейската комисия да извърши оценка на подкрепата на ЕС за местните органи в обхванатите от процеса на разширяване и съседните региони за периода 2010—2018 г. и препоръчва опитът от регионални програми/проекти в подкрепа на местните органи, например Инструмента за местно администриране, „Кметове за икономически растеж“ и Конвента на кметовете за страните от ИП, да се използва за разработване на подобни програми в подкрепа на местните и регионалните органи в други региони;
28. приветства факта, че „насърчаване на местното и регионалното управление и повишаване на капацитета за планиране и административния капацитет на местните и регионалните органи“ е един от тематичните приоритети в областта на помощта за трансгранично сътрудничество (Приложение III) и отправя искане същият тематичен приоритет да бъде включен в Приложение II към Регламента за ИПП III.

Брюксел, 6 декември 2018 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ
